

Sygn. akt I CSK 456/07

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa reprezentowanego przez Szefa
Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w W.

przeciwko Z. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 4 kwietnia 2008 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 6 czerwca 2007 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżone orzeczenie w pkt 1. w zakresie, w jakim oddalona została
apelacja w stosunku do Z. K. i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2007 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda -
Skarbu Państwa Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w W. od wyroku Sądu

Okręgowego w O. z dnia 24 października 2006 r. oddalającego powództwo przeciwko Z. K. i Zakładowi Ubezpieczeń S.A. w W. o zapłatę.

Żądana przez Skarb Państwa kwota stanowi równowartość świadczeń wypłaconych rodzinie zmarłego żołnierza oraz innym poszkodowanym żołnierzom na podstawie ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób zawodowych pozostających w związku ze służbą (Dz. U. Nr 83, poz. 760). Sprawcą wypadku komunikacyjnego, w którym żołnierze zostali poszkodowani jest pozwany Z. K., skazany prawomocnym wyrokiem sądu karnego. Samochód, którym kierował Z. K. był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w Zakładzie Ubezpieczeń S.A.

Oddalając powództwo Sąd Okręgowy przyjął, że w sprawie nie znajduje zastosowania art. 441 § 3 k.c. z uwagi na charakter świadczeń wypłaconych przez powoda. Są one niezależne od świadczeń przysługujących na podstawie kodeksu cywilnego, nie podlegają kompensacji ze świadczeniami wynikającymi z przepisów kodeksu cywilnego. Sąd Apelacyjny stanowisko to podzielił podkreślając odmienny charakter i funkcje świadczeń należnych na podstawie przepisów szczególnych. W szczególności sposób został także uregulowany tryb ich przyznawania i dochodzenia. Spełniając świadczenie powód wypełnił własne zobowiązanie ciążące na nim z mocy ustawy szczególnej, a nie z tytułu odpowiedzialności za czyn niedozwolony.

Skarga kasacyjna powoda oparta została na podstawie naruszenia prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.). Skarb Państwa zarzuca naruszenie art. 441 § 3 k.c. w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 83, poz. 760 ze zm.) oraz art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o świadczeniach przysługujących w razie wypadków i chorób zawodowych pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 53, poz. 342 ze zm.) oraz art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. Naruszenie wskazanych przepisów nastąpiło przez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że świadczenia przyznawane na podstawie tych przepisów nie są odszkodowaniem cywilnoprawnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skardze kasacyjnej nie można odmówić słuszności. Jak trafnie wskazuje się w jej uzasadnieniu Sąd Najwyższy wielokrotnie analizował problem stosunku świadczeń należnych z mocy przepisów szczególnych i świadczeń odszkodowawczych należnych

na podstawie przepisów kodeksu cywilnego. Wprawdzie rozpoznawane sprawy dotyczyły sytuacji funkcjonariuszy Policji, którym należą się świadczenia odszkodowawcze za skutki wypadków i chorób zawodowych pozostających w związku ze służbą oraz sytuacji pracowników, którym pracodawca wypłacał odszkodowanie należne z tytułu szkód poniesionych w wypadku przy pracy (w poprzednio obowiązującym stanie prawnym), jednak dokonana analiza i przedstawione poglądy odnoszą się także do sytuacji żołnierzy. Przemawia za tym treść uregulowań zawartych w ustawie z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji, a poprzednio Milicji Obywatelskiej (Dz. U. Nr 53, poz. 345 ze zm.) oraz w powoływanych już ustawach z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową i wcześniej obowiązującą ustawą z dnia 16 grudnia 1972 r. Także cele wymienionych ustaw są tożsame.

W odniesieniu do świadczeń należnych funkcjonariuszom Policji można mówić o utrwalonej linii orzecznictwa. W szczególności należy przywołać uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1997 r., III CZP 34/97 (OSNC 1998, nr 2, poz. 19). W uchwale tej jednoznacznie stwierdza się, że jeżeli Skarb Państwa wypłacił funkcjonariuszowi Policji odszkodowanie za szkodę powstałą w wyniku wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby, a będącego jednocześnie wypadkiem powodującym szkodę wynikłą z ruchu pojazdu mechanicznego, to służy mu roszczenie do sprawcy wypadku o zwrot równowartości wypłaconych świadczeń. Zasada sformułowana w tej uchwale powinna znaleźć zastosowanie także w odniesieniu do sytuacji, kiedy szkodę w związku z pełnieniem służby poniósł żołnierz. Jak wyżej wskazano brak bowiem racjonalnych argumentów pozwalających na odmienne traktowanie świadczeń należnych na podstawie przepisów szczególnych funkcjonariuszom Policji oraz żołnierzom. Mogą wprawdzie budzić pewne wątpliwości te fragmenty uzasadnienia przywołanej uchwały, w których jest mowa o odpowiedzialności in solidum, jednak sformułowaną w niej zasadę należy podzielić.

Z tych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie w zakresie wnioskowanym przez skarżącego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.).